

Vuonna 1985 perustettiin Radio City, City-lehti ja aikakauslehti Image – kaikkien perustajina ja toimittajina 1960-luvun taitteessa syntyneet, silloin 20–25-vuotiaat aktivistit. Nyt nuo mediumit täyttävät 25 vuotta, ja suuri osa niiden perustajista näinä aikoina 50 vuotta.

Image-lehti on tuottanut historiastaan kirjan, jonka pohjalta Hesarin **Saska Saarikoski** (s. 1963) julkaisi (31.10.) ansiokkaan sukupolvi-analyysin. City-polven mielenmaisemaa muovannut avainkokemus oli 1980-taitteen rysäys: Kekkonen ero, Koijärvi ja Lepakon valtaus – vanhan vallan kaatumisen ja nuorison kapina.

Ajan ratkaisevat taistelut käytiin mediassa. Kun sukupolven avainkokemus alkoi muuntua toiminnaksi, se hylkäsi omissa uusissa välineissään perinteisen nimettömän uutisvälityksen ja teki kirjoittajasta oman tekstin keskipisteen. Syntyi subjektiivisen tai tutkivan ego-journalismin buumi, joka elää ja voi hyvin tänäkin päivänä. Niinpä Saarikosken jutussa listaamista sukupolven lähes 30 kellokaasta valtaosa onkin (alun perin) toimittajia (Saarikosken itensä lisäksi mm. Matti Apunen s. 1960, Timo Harakka s. 1962, Jyrki Lehtola s. 1963, Jari Tervo s. 1959, Ruben Stiller s. 1961).

Monessa mielessä city-polven media-missio on ollut menestystarina. Vanhan vallan verkot on paljastettu, Suomi viety urbaaniin liberalismiin, Eurooppaan ja maailmaan.

Mutta jossain vaiheessa tahdotto aina käydä niin, että ns. edistyksellisten pyrkimysten liikevoima menee ”yli”, yli sen mihin kansalaisten syvät rivit, ns, hiljainen enemmistö, on valmis suostumaan – ja varsinkin, jos vastareaktiota ruokkii jokin uusi murros. Viime vuosina, ja erityisesti tänä vuonna, olemme saaneet nähdä, kuinka urbaanin liberalismien aallolle on syntynyt vasta-aalto, ja aika helppo on nähdä, mikä murros sitä ruokkii. On vaikea vielä sanoa, mikä tänä vuonna oli se laukaiseva tekijä, joka vasta-aallon varsinaisesti käynnisti (uunoilen, että ”yli” meni idea sukupuolineutraalista avioliitosta, jonka vihreät lanseerasi peittämään viime kevään ydinvoimapäätöstä).

Mielenkiintoista on, että nykyisen vasta-aallon kellokkaat kuuluvat samaan city-polveen kuin Saarikosken listaamat. Kovimmassa nousussa oleva Timo Soini on syntynyt 1962 ja osille pyrkivä Päivi Räsänen 1959. Itse asiassa tämä on täysin Karl Mannheimin sukupolviteorian mukaista: sukupolvien sisäiset erot ovat vähintään yhtä tärkeitä kuin sukupolvien väliset erot. Sukupolven jokin laita saattaa pitkään keulakuvana surfata ajan hengen aallonharjalla, mutta jossain vaiheessa syntyy vastavoima (usein saman sukupolven sisältä) ja mielipiteiden aalto alkaa kulkea vastakkaiseen

suuntaan, läpi kaikkien ”hiljaisen” väestöryhmien.

Tämmöisessä käännekohtassa taidamme nyt elää. Isänmaan etujen mukaista olisi, että ristiaallokon tuottamat vauriot kyettäisiin puolin ja toisin minimoimaan.

Yllä referoidussa Saska Saarikosken Hesarin-jutussa on kohta, joka ansaitsee suoran sitaatin:

”En tiedä, milloin kuulin ensimmäisen kerran sanan ’sisällöntuotanto’, mutta se olisi pitänyt merkitä mustaan kirjaan. 1970-luvulla puhuttiin yleensä ’tiedotusvälineistä’ tai ’vies-timistä’, mikä viittasi tiedottamiseen, ylhäältä alas. ’Mediasta’ puhuminen alkoi 1980-luvulla. Se korosti alan itsenäisyyttä. Kun nyt puhutaan ’sisällöistä’ tai ’sisällöntuotannosta’, kumarretaan taloutta ja tekniikkaa. Sen merkiksi median johon etsitään Mikael Jungnerin ja Lauri Kivisen kaltaisia teknomiehiä.

Toimittajille uusi linja on samalla kertaa ylennys ja alennus. Toimittajat eivät enää ole nukkavieruja valittajia vaan kovan luokan kermaa. Toisaalta sisällöntuottajat eivät ole vallan haastajia vaan ahtaajia, joiden työnä on pakata sopivia sisältöjä asiakkaiden tarpeisiin.”

”Evan tuore johtaja **Matti Apunen** halusi saattaa Evan yhteiskunnallisen keskustelun keskiöön. Silloin tärkein kysymys on, mikä on se aihe, johon Evan kannattaisi ottaa kantaa. Inno-

vaation taso Suomessa, köyhyys, polarisoituminen, ulkomaalaispolitiikka?

No ei, vähänkö tylsää.

Sen sijaan Aamulehden entinen päätoimittaja Apunen teki pari ulostuloa toimittajista ja siitä, että heidän puoluekantaansa pitäisi tutkia.

Hei, meistä puhutaan! Ja vähän jopa halveksivan ylimielisesti. Niin täyttyivät kolumnit ja eri kokoiset laatikot toimittajien mielipiteistä, joissa jokainen vuoron perään todisti, että mun äänestyskäyttäytyminen vähän heittelee, tää Apunen on ihan pihalla.

Vetoaminen toimittajien narsismiin kannattaa aina. Eva oli yhteiskunnallisen keskustelun keskipisteessä. Niin helppoa se on.” (Jyrki Lehtola, Aamulehti 17.10.)

Sveitsin Suomen pitkäaikainen suurlähettiläs, sosiologi **Josef Bucher** piti huhtikuussa 2008 Turun yliopistossa niin mielenkiintoisen luennon Sveitsin kansallisesta historiasta ja sen vaikutuksesta nykypäivään, että se piti kääntää suomeksi YP:hen (4/2008) – Sveitsi kun on Suomen tavoin suurvaltojen välinen puskurivyöhyke, joka on onnistunut tekemään geopoliittisesta asemastaan hveen, vielä paremmin kuin Suomi.

Nyt syyskuussa Bucher päätti tšekäläisen suurlähettilään pestinsä ja siirtyi takaisin Sveitsiin – Geneven yliopistoon. Ennen lähtöään Bucher piti kesän kynnyksellä jäähyväisluennon Pikkuparlamentin auditoriossa otsikolla ”Why Switzerland weathered the global recession better than others – and why it did not”. Se on julkaistu Sveitsin lähetystön nettisivuil-

la (www.sveitsi.fi). Koska Sveitsi tunnetusti on maailman toiseksi paras maa heti Suomen jälkeen, suosittelimme vahvasti Josef Bucherin jutun lukemista.

Ulla Viertola arvioi tässä YP:n numerossa Tuomas Kyrön ”Miелensäpahoittajan” (WSOY 2010) – ja on näkemistäni arvioijista ensimmäinen, joka näkee kirkkaasti metsän puilta. Viertola pelkistää kirjan ”syvärakenteen” näin:

”Miелensäpahoittajan oma ainutkertainen persoona erottuu irtonaisten jurnutuksen lomasta ja tarinoiden taustalle muodostuu etenevä juoni. Lopulta tippa kihooa lukijan silmään, kun rivien väleistä paljastuvat ne todelliset ongelmat, joista mies ei valita. Ihmisen elämä on kaikkea muuta kuin likhtiä varsinkin silloin kun sen loppu on lähellä.”

Päivänselvää, kun sen joku sanoo! Kyrön kirjan ennakkokuva ja kirjan pintamuoto hämäävät nimittäin pahasti (sen pohjana on radioon tehty sarja määramittaisia juttuja). Juttujonolla on kuitenkin jäntevä sisäinen rakenne eli ajallisesti etenevä kaari, jossa 80 vuotaaan täyttänyt mies pala palalta joutuu luopumaan kaikesta. Ja Viertolan valossa kirjan viimeinen juttu on lopunaikojen hellyydessään niin riipaiseva, ettei tippa lukijan silmässä tahdo riittää. Sen alussa käydään haudalla. Se on ainoan kaverin Yrjänän tuore hauta, jolle miелensäpahoittaja tuo aikanaan sovittun jaloviinapullon, juttelee Yrjänälle viime aikojen tapahtumista ja menee sitten dementoituneen vaimonsa tykö Kuusikotiin – jossa ”pyyhkii emännän suupielet, siirtelee hiuksia

otsalta korvien taakse ja silittää nopsasti poskea” ja muistelee pitkään emännästä aina lähteneen lämmön voimallista virtaa.

Joten: Tuomas Kyrön kirja on huolellisesti sommiteltu, ehyt ja rikas pienoisoromaani. Siis kaukokirjallinen helmi. Valitettavasti Finlandia-palkinnon esi-raati ei ollut ehdokasvalinnassaan tehtäviensä tasalla.

”Puhuminen vain ulkonäön merkityksestä työelämässä peittää alleen paljon isomman ja tärkeemmän kysymyksen siitä, miten ihmiset rakentavat omaa kehoaan, persoonaansa ja identiteettiään asettautuessaan omaa ammattiaan ja työyhteisön normeja koskeviin vaatimuksiin ja menestyäkseen urallaan. Esimerkiksi osa hoivatyön ammateista on senkaltaisia, että naisten oletetaan piilottavan seksuaalinen attraktiivisuutensa, koska se saattaisi vaikuttaa häiritsevästi potilassuhteisiin. Kyky käyttää kehoaan työvälineenä hoivatyössä on oletettu synnyvän jonkinlaisen kehityksen tuloksena ilman itsereflektiota. Kuitenkin luonteelta vaikuttava käytös yleensä vaatii eniten harjaantumista. Niin sairaanhoitajat kuin opettajat, huippujohtajat kuin siistijätkin oppivat performoimaan omaa kehoaan heidän työnsä kannalta sopivilla tavoilla.” (Jaana Parviainen, Aikalainen 16.10.)

”Luvaton säkeenylytys ja riskialtis understatement” (säe **Ilpo Tiihosen** runosta ”Macbeth, kirjailijan kuva”, Parnasso 6/10, kyseinen Parnasson numero sisältää myös Tiihosen hienon haastattelun).